

ALEKSANDR FAYNBERG SHE'RI TAHLILI: “BESH DAQIQA QOLDI PARVOZGA”

Zoirova Diyora Shavkat qizi

O'zbekiston davlat Jahon tillari universiteti talabasi

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada Aleksandr Faynbergning “Besh daqiqa qoldi parvozga” she’ri chuqur tahlil qilinadi. Tadqiqot davomida she’rdagi obrazlar, metaforalar, emotsional ohang va mavjud falsafiy mazmun o’rganildi. Shu bilan birga, she’r inson hayoti, sevgi, farzandlik, vaqt va insoniy qadriyatlar masalalarini ochib beradi. Maqola Faynberg ijodining shaxsiy va umumiy madaniy kontekstini tahlil qilib, she’rni zamonaviy o’quvchi uchun mazmunan boy va chuqur qiladi.

ANNOTATION

This article provides a deep analysis of Aleksandr Faynberg’s poem “Five Minutes Left Before the Flight.” The study examines the poem’s imagery, metaphors, emotional tone, and philosophical meaning. Additionally, the poem reflects on life, love, destiny, time, and human values. The article contextualizes Faynberg’s creative work both personally and culturally, making the poem intellectually and emotionally rich for contemporary readers.

Kalit so‘zlar:

Aleksandr Faynberg, she’riyat tahlili, metafora, vaqt falsafasi, insoniy qadriyatlar, emotsional ohang, romantik motivlar.

Keywords:

Aleksandr Faynberg, poetry analysis, metaphor, philosophy of time, human values, emotional tone, romantic motifs.

Kirish

Aleksandr Faynberg zamonaviy rus she'riyatining muhim vakili bo'lib, uning asarlarida insonning ichki dunyosi, sevgi, vaqt, hayot va o'lim kabi mavzular chuqur tahlil qilinadi. "Besh daqiqa qoldi parvozga" she'ri ham shunday mavzulardan kelib chiqadi va o'quvchini vaqt va insoniy his-tuyg'ular bilan tanishtiradi.

She'r qisqa bo'lsa-da, unda kuchli metaforik va romantik obrazlar mavjud. Tadqiqotda she'rning tuzilishi, semantik qatlamlari, emotsional ohangi va falsafiy mazmuni ilmiy yondashuv bilan tahlil qilinadi.

Maqola maqsadi – she'rni zamonaviy nazariy va amaliy kontekstda tahlil qilish, uning obrazlari va metaforalari orqali insoniy qadriyatlarni aniqlash.

Asosiy qism

1. She'rning semantik va obrazli tahlili.

She'r boshida vaqt va parvoz obrazlari orqali inson hayoti va sevgi tushunchalari ochiladi:

“Besh daqiqa qoldi parvozga,

Yurak – kukun. Andak — tutunda.”

Bu yerda “parvoz” – hayotdagi o'tkinchalik va vaqt chegaralarini ramziy qiladi. “Yurak – kukun” iborasi esa insonning zaifligi va vaqt oldidagi betayinlikni bildiradi. “Andak – tutunda” metaforasi o'quvchiga hayotning sirli va noaniq tabiatini sezdiradi.

Keyingi qatorlarda shaxsiy sevgining mohiyati ochiladi:

“Seni olib ketolmayman, bu –

Ehtimolki, so'nggi parvozim.”

Bu satrlar muhabbat va ayriliqning emotsional og'irligini ifodalaydi. Faynberg sevgi va ayriliqni insoniy tajriba sifatida tasvirlaydi. “So'nggi parvoz” metaforasi esa vaqt va umr chegaralarini ramziy qiladi.

2. Romantik va falsafiy ohang.

She'ning romantik ohangi quyidagi misollarda yaqqol seziladi:

“Men yo‘l olgan, ko‘zlagan o‘lka
Seni bilmas, kutmaydi, erkam.”

Bu yerda shaxsiy tajriba va dunyo bilan qarama-qarshilik tasviri mavjud. She'rda insonning ichki dunyosi va tashqi haqiqat o'rtasidagi ziddiyat romantik motivlar orqali ifodalanadi.

Falsafiy qatlam shunday satrlarda namoyon bo'ladi:

“Qo‘ling yozib hayqirding so‘ng bor: – Qayga? – uqdim labingdan
buni.”

Bu yerda shaxsiy tajriba, vaqt, farzandlik va insoniy his-tuyg'ular birlashadi. She'r hayot va o'lim, sevgi va ajralish falsafasini uyg'unlashtiradi.

3. She'ning tuzilishi va ritmik xususiyatlari.

She'r qisqa bo'lishiga qaramay, ritmik tuzilishi o'quvchi e'tiborini tortadi. Har bir qator metaforalar bilan boyitilgan va his-tuyg'ular oqimi ritmik tarzda uzatiladi. Qatorlarning uzunligi va ohang o'zgarishi emotsional intensivlikni oshiradi.

“Qolasan – sen bilan vafo, xiyonat,
Qolasan – sen bilan saodat, hasrat.”

Takrorlash usuli (repetition) orqali Faynberg sevgi va insoniy tajribalarning murakkabligini ko'rsatadi. Shu orqali she'r o'quvchida intensiv hissiy ta'sir qoldiradi.

4. She'ning falsafiy mazmuni

She'r falsafiy nuqtai nazardan hayotning o'tkinchiligi, insoniy qadriyatlar, sevgi va farzandlik masalalarini ochadi. "Yurak bo'm – bo'sh" qatori insonning ichki dunyosi va hissiyotlar balansini ifodalaydi. "Zarra nafrat, zarra marhamat" esa insoniy tajriba va axloqiy tanlovni ramziy qiladi.

She'r insonni vaqt bilan, hayotiy chegara va insoniy qadriyatlar bilan yuzlashtiradi. Shu jihati uni nafaqat romantik, balki falsafiy asarga aylantiradi.

Xulosa

Aleksandr Faynbergning "Besh daqiqa qoldi parvozga" she'ri zamonaviy rus she'riyatida chuqur falsafiy va emotsional mazmuni bilan ajralib turadi. She'r:

Sevgi, ayriliq va insoniy qadriyatlarni chuqur tahlil qiladi. Romantik va falsafiy ohangni uyg'unlashtiradi. Ritmik va metaforik boylik orqali o'quvchida kuchli hissiy ta'sir qoldiradi.

Tahlil shuni ko'rsatadiki, Faynberg she'riyatida insonning ichki dunyosi, vaqt va hayot bilan bog'liq mavzular chuqur o'rganilgan va zamonaviy o'quvchi uchun mazmunan boy, akademik jihatdan muhim asarga aylangan. Faynbergning she'rlari sodda shaklda yozilgan bo'lsa ham, ularning mazmuni juda chuqur. U inson ruhidagi iztirob, global muammolar, urushning ma'naviy oqibatlari haqida falsafiy mushohada yuritadi. Shoir hayotning o'tkinchiligi, vaqtning

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati.

1. Faynberg A. "Besh daqiqa qoldi parvozga" — to'plam she'rlar. Moskva, 2018.
2. Azimov, S. "Rus zamonaviy she'riyatining falsafiy tahlili." — Toshkent: Ilm-fan, 2020.
3. Ivanov, P. "Metaphor in Russian Modern Poetry." — Saint Petersburg, 2015.
4. Vinogradov, V. "Literary Analysis of Contemporary Russian Poets." — Moscow University Press, 2017.

5. Baker, C. "Emotion and Imagery in Poetry." — Cambridge, 2014.
6. Russian Poets Today. Online Literary Journal — www.ruspoetry.org
7. Lexicons of Modern Russian Literature — www.modrusslit.ru